

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **JUDr. P. P.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2012, č. j. MSK 34403/2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 7. 2014, č. j. 58 A 33/2012 – 60,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 7. 2014, č. j. 58 A 33/2012 – 60, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2012, č. j. MSK 34403/2012, a rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, odboru dopravně správních činností, ze dne 25. 1. 2012, č. j. SMO/027640/12/DSČ/Jaš, **se zrušují a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 14 800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora nadepsaného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2012, č. j. MSK 34403/2012 (dále též „napadené rozhodnutí“). Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Ostravy, odboru dopravně správních činností (dále jen „správní orgán prvního stupně“ nebo „správní orgán“), ze dne 25. 1. 2012, č. j. SMO/027640/12/DSČ/Jaš (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím byl

stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), porušením ustanovení § 4 písm. c) zákona o silničním provozu v návaznosti na ust. § 9 odst. 1 písm. u) vyhlášky Ministerstva dopravy a spojů č. 30/2001 Sb., kterou se provádějí pravidla provozu na pozemních komunikacích a úprava a řízení provozu na pozemních komunikacích. Tohoto přestupku se měl dopustit tím, že dne 20. 11. 2011 v 9:49 hod. v Ostravě - Vítkovicích, na ulici Rudná, za ulicí Zkrácená, ve směru jízdy do Poruby, řídil motorové vozidlo tovární značky VW Tiguan, RZ X, přičemž v místě, kde je svislým dopravním značením (B 20a) „nejvyšší dovolená rychlost“ stanovena rychlost jízdy nejvýše 50 km/h, mu byla naměřena silničním laserovým rychloměrem MicroDigiCam LTI okamžitá rychlost 74 km/h, po odečtu možné odchylky rychloměru ± 3 km/h jel rychlostí nejméně 71 km/h, čímž překročil nejvyšší dovolenou rychlost jízdy v obci o 20 km/h a více. Za uvedené jednání mu byla podle ustanovení § 125c odst. 4 písm. e) zákona o silničním provozu uložena pokuta ve výši 2500 Kč se splatností do 30 dnů od nabytí právní moci napadeného rozhodnutí.

Krajský soud, vázán právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2014, č. j. 2 As 39/2014 – 30 (dále též „zrušovací rozsudek“), kterým byl zrušen první rozsudek krajského soudu ve věci ze dne 13. 2. 2014, č. j. 58 A 33/2012 - 26, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, posoudil důvodnost všech osmi stěžovatelem uplatněných žalobních námitek, přičemž je shledal nedůvodnými.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“

Stěžovatel se předně domnívá, že již u prvního rozsudku krajského soudu došlo k záměně číselného označení žalobní námitky č. 1 (charakteristika rychloměru) s č. 3 (návod k obsluze). Tato číselná záměna se pak promítla také do zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu, dle kterého se měl krajský soud v novém řízení vypořádat s námitkami v žalobě uvedenými pod č. 2, 3, 4, 5, 6 a 8, ačkoliv žalobní námitka č. 3 týkající se návodu k obsluze byla shledána nedůvodnou a zcela opomenuta tak zůstala námitka č. 1. Krajský soud se tudíž vůbec nezabýval a nevypořádal s důkazem předloženým k žalobě, a to ATS-TELCOM PRAHA a. s. – základní charakteristikou rychloměru ve spojení s certifikátem o schválení typu měřidla. Krajský soud naopak vyšel z neautorizovaného návodu k obsluze předloženého (postupně) žalovaným. K vysvětlení rozporů mezi oficiálními dokumenty a tímto návodem pak byly navrženy důkazy, které nebyly provedeny.

Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že vypnutí světelného signalizačního zařízení nemůže ovlivnit neplnění povinností řidičů dodržet stanovenou rychlost. Stěžovatel se domnívá, že skutečnost, že světelná signalizace byla vypnuta právě a pouze v době měření, má význam, a to zejména s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2010, č. j. 2 As 41/2010 – 77, dle kterého nelze připustit, aby policisté vědomě iniciovali spáchání dopravního přestupku, který by následně sankcionovali.

pokračování

Stěžovatel dále namítá, s odkazem na svou žalobní námitku týkající se provedení místního šetření dne 4. 12. 2011, že rychlost přestupkového řízení nemůže znamenat zbrkllost, a neformálnost vede k jeho nezákonnosti. Provedení fotodokumentace bez toho, aby bylo řádně zahájeno řízení, bylo dle stěžovatele nezákonné.

Stěžovatel setrvává také na názoru, že vydání rozhodnutí správním orgánem prvního stupně dne 25. 1. 2012, tj. v den, kdy nebylo nařízeno jednání, a stěžovatel nebyl o této skutečnosti žádným způsobem vyrozuměn, bylo nezákonné. Stěžovatel tak neměl možnost se k věci vyjádřit ani při jednání ani jinak před rozhodnutím, čímž byla hrubě porušena jeho procesní práva. To namítal již v žalobě, ovšem krajský soud tuto nezákonnost nenapravil, a to v důsledku aplikace nepřiléhavé judikatury, kdy se účastník řízení o přestupku z nařízeného jednání opakovaně omlouval. U stěžovatele se jednalo o řádnou omluvu z prvního a jediného jednání a rozhodnuto bylo následně mimo jednání. Na podporu svého tvrzení stěžovatel uvádí mj. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2007, č. j 4 As 4/2007 – 46, z něhož dle jeho názoru vyplývá nezákonnost postupu správních orgánů v této věci. Dospěje-li Nejvyšší správní soud k jinému závěru, než je vyjádřen v tomto rozsudku, navrhuje stěžovatel postup podle § 17 odst. 1 s. ř. s., tudíž postoupení věci k rozhodnutí rozšířenému senátu.

Stěžovatel má na rozdíl od krajského soudu za to, že skutečnost, že o odvolání stěžovatele bylo rozhodnuto dříve než o námitce podjatosti, je závažným porušením práva na spravedlivý proces, a nikoliv vadou, která neměla vliv na zákonnost rozhodnutí. Kromě toho se krajský soud nevypořádal s druhou částí stěžovatelovy žalobní námítky, konkrétně že o odvolání ve věci námítky podjatosti bylo rozhodnuto jinou osobou, než rozhodovala ve věci samé, což je nepřezkoumatelné.

S ohledem na uvedené navrhuje stěžovatel rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na spisovou dokumentaci a svá předchozí vyjádření v řízení před krajským soudem.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel má vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Důvodnost kasační stížnosti pak zdejší soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost je důvodná.

Jak již bylo shora avizováno, věc je řešena před Nejvyšším správním soudem již podruhé. Ke kasační stížnosti žalovaného byl původní rozsudek krajského soudu ze dne

13. 2. 2014, č. j. 58 A 33/2012 – 26, zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Krajský soud původním rozsudkem zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, neboť shledal důvodnými stěžovatelovy námitky ohledně rozporu mezi výrokem a odůvodněním správních rozhodnutí a dále proto, že se ve spise správních orgánů nenachází žádný dokument, který by dokládal, že měření bylo prováděno v souladu s návodem k použití měřiče. Nejvyšší správní soud nicméně tyto závěry popřel, protože správní orgány bez pochybností konstatovaly ve výroku rozhodnutí porušení § 4 písm. c) zákona o silničním provozu, konkrétně nerespektování značky B 20a, a v odůvodnění, které koresponduje s výrokem, je rovněž posuzováno porušení povinnosti stanovené dopravní značkou. Toliko nad rámec odůvodnění je uvedeno, že dopravní značení v měřeném úseku je umístěno jenom podpůrně, protože i kdyby tam bývalo chybělo, muselo by se vycházet z § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu. Rozpor mezi odůvodněním a výrokem napadeného rozhodnutí nebyl shledán. Pokud jde o absenci návodu, k té Nejvyšší správní soud konstatoval, že ve správním řízení nebyl konkrétní způsob měření nikterak zpochybněn. Proto nemusely správní orgány nutně založit do spisu předmětný návod. Nejvyšší správní soud zavázal krajský soud k vypořádání všech žalobních námitek, které v předchozím řízení neposuzoval pro nadbytečnost.

Ze spisového materiálu vyplynulo, že dne 20. 11. 2011 v 9:49 hod., v Ostravě - Vítkovicích, na ulici Rudná poblíž ulice Zkrácená, ve směru jízdy do Poruby, bylo hlídkou Policie České republiky ze vzdálenosti 186 m zaměřeno vozidlo tovární značky VW Tiguan, RZ: X, které překročilo nejvyšší dovolenou rychlost jízdy. Vozidlu byla v místě, kde je svislým dopravním značením (B 20a) – „nejvyšší dovolená rychlost“ stanovena rychlost jízdy nejvýše 50 km/h, naměřena silničním radarovým rychloměrem MicroDigiCam LTI okamžitá rychlost 74 km/h; po odečtu odchylky jelo vozidlo nejméně rychlostí 71 km/h. Vozidlo bylo hlídkou zastaveno a řidič vozidla byl vyzván k předložení dokladů. Na základě předloženého občanského průkazu byl ztotožněn řidič P. P. Řidič na místě s přestupkem nesouhlasil a nebyl si jej vědom; po zjištění, že se jedná o bodovaný přestupek, pak bylo na jeho žádost vypsáno oznámení přestupku – odevzdání věci, které si řidič přečetl a vepsal text, že dle jeho názoru jel stejnou rychlostí jako ostatní vozidla, a dopravní značku neviděl, a toto oznámení podepsal. Přestupek byl následně oznámen věcně a místně příslušnému správnímu orgánu k projednání. Správní orgán posoudil předložené důkazní materiály, a jelikož neměl pochybnosti o tom, že se stěžovatel přestupku dopustil, vydal dne 7. 12. 2011, příkaz. Proti tomuto příkazu podal stěžovatel odpor, a proto bylo pokračováno v řízení. Správní orgán předvolal stěžovatele k ústnímu jednání na den 23. 1. 2012 v 9:00 h (doručeno 6. 1. 2012). Stěžovatel dne 18. 1. 2012 (doručeno 19. 1. 2012) zaslal správnímu orgánu omluvu z účasti na tomto jednání, ve které uvedl důvody, pro které se jej nemůže zúčastnit. Dále v omluvě uvedl, že nesouhlasí s projednáním přestupku ve své nepřítomnosti, neboť dle jeho názoru správní orgán nemá dostatek podkladů pro posouzení věci. Dne 23. 1. 2012 byl správnímu orgánu doručen také návrh stěžovatele ze dne 21. 1. 2012 na postoupení věci správnímu orgánu podle místa jeho trvalého bydliště a pracoviště (Praha). Poněvadž se dne 23. 1. 2012 v 9:00 h k ústnímu jednání nedostavil, správní orgán přestupek projednal podle § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) v nepřítomnosti stěžovatele z důvodu, že písemnou omluvu neuznal, protože neshledal důležitý důvod omluvy. Poté, co byly provedeny listinné důkazy, bylo ústní jednání v 9:30

pokračování

ukončeno za účelem úvahy správního orgánu a vypracování rozhodnutí ve věci. Rozhodnutí, kterým byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání předmětného přestupku, bylo vydáno dne 25. 1. 2012. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl stěžovatelovo odvolání a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal rozsudek krajského soudu z hlediska namítané nepřezkoumatelnosti, neboť pouze u přezkoumatelného rozhodnutí lze zpravidla vážit důvodnost konkrétních kasačních námitek. K otázce nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí se již Nejvyšší správní soud vyslovil např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75 (publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS), podle něhož za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost lze obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl, nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Pokud jde o nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů, k té se zdejší soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaném pod č. 133/2004 Sb. NSS, v němž uvedl, že *„[n]edostatkem důvodů pak nelze rozumět dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí, ale pouze nedostatek důvodů skutkových. Skutkovými důvody, pro jejichž nedostatek je možno rozhodnutí soudu zrušit pro nepřezkoumatelnost, budou takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.“* Obdobně se Nejvyšší správní soud vyslovil i v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130 (publ. pod č. 244/2004 Sb. NSS), či v rozsudku ze dne 12. 12. 2003, č. j. 2 Ads 33/2003 – 78 (publ. pod č. 523/2005 Sb. NSS). Nepřezkoumatelným judikatura shledává i rozhodnutí, v němž krajský soud opomene přezkoumat byť jen jednu ze žalobních námitek (srov. rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, nebo ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74). Z judikatury zdejšího soudu však plyne též skutečnost, že *„[o]vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], se nejedná, pokud lze dovodit, že by výrok rozhodnutí byl stejný i za situace, kdyby k vadě řízení vůbec nedošlo.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2005, č. j. 6 Ads 57/2004 - 59).

Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů stěžovatel spatřuje v tom, že žalobní námitka č. 1 zůstala nevypořádána, neboť krajský soud byl zavázán nesprávným právním názorem Nejvyššího správního soudu v zrušovacím rozsudku, který jej zavázal k vypořádání námitek uvedených v žalobě pod č. 2. – 6. a 8. Jak ale plyne z napadeného rozsudku, krajský soud se v novém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžovatelem uplatněnými námitkami. Žalobní námitky č. 1. a 3. byly vypořádány společně (viz body 13 a 15 rozsudku), neboť spolu úzce souvisejí. První žalobní námitka stěžovatele se týkala charakteristiky rychloměru (rozsah vzdálenosti měření) a třetí návodu na obsluhu měřícího zařízení. Nejvyšší správní soud ve zrušovacím rozsudku uvedl, že vzhledem k tomu, že v průběhu správního řízení nebyl konkrétní způsob měření nikterak zpochybněn, nebylo potřebné do spisu zakládat návod. Další dokazování se provádí pouze tehdy, pokud účastník řízení zpochybní postup při měření nebo jiné skutečnosti. Poněvadž ve správním řízení nedošlo ke zpochybnění žádných skutečností souvisejících s měřením, neměl správní orgán povinnost ani posuzovat z návodu plynoucí skutečnosti týkající se

charakteristiky rychloměru. V řízení před krajským soudem pak bylo nařízeno jednání, při kterém byl proveden důkaz Manuálem uživatele systému MicroDigiCam, z něž bylo prokázáno, že měřicí rozsah tohoto měřicího systému je 25 – 400 metrů, systém je navržen tak, aby snímal obrázky ze vzdálenosti 50 – 170 metrů od měřicího místa, optimální vzdálenost měření je 50 – 140 metrů, avšak dobré osvětlení a zaostření umožňuje vzdálenost prodloužit. Vzhledem k těmto zjištěním z manuálu soud nepovažoval za důvodný návrh žalobce na provedení důkazu svědeckou výpovědí předsedy představenstva TELCOM Praha, a. s., ani znaleckého posudku k otázce přesnosti měření. Námitka č. 1 tudíž nezůstala nevypořádána, jak to namítal stěžovatel a rozsudek není s ohledem na tuto skutečnost nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů spatřuje stěžovatel také v tom, že krajský soud opomenul vypořádat druhou část osmé žalobní námítky, konkrétně že o odvolání proti námitce podjatosti rozhodovala jiná osoba než o věci samé. Nejvyšší správní soud uznává, že krajský soud tuto věc skutečně neposuzoval. Obecně se tak jedná o vadu, nicméně tato vada nemohla mít žádný vliv na výsledek řízení před krajským soudem.

Ze spisu doopravdy plyne, že o odvolání proti námitce podjatosti rozhodla Mgr. Eva Slováčková, právník oddělení dopravně správních agend, a o odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, tj. o věci samé, Mgr. J. D., vedoucí oddělení dopravně správních agend. Nejvyšší správní soud však tento postup považuje zcela souladný se zákonem. Podle § 15 odst. 2 správního řádu *„úkony správního orgánu v řízení provádějí úřední osoby oprávněné k tomu podle vnitřních předpisů správního orgánu nebo pověřené vedoucím správního orgánu (dále jen "oprávněné úřední osoby").“* Podle odst. 4 stejného ustanovení platí, že *„o tom, kdo je v dané věci oprávněnou úřední osobou, se provede záznam do spisu a správní orgán o tom účastníka řízení na požádání informuje“* (podtrženo NSS). Ve správním spise se nachází jak úřední záznam o určení osoby oprávněné provádět úkony ve správním řízení sp. zn. DSH/10878/2012/Slo, ze dne 2. 4. 2012, týkající se námítky podjatosti, v němž byla úřední osobou určena Mgr. Eva Slováčková, právník oddělení dopravně správních agend, tak rovněž úřední záznam o určení osoby oprávněné provádět úkony ve správním řízení sp. zn. DSH/8609/2012/Fra, ze dne 8. 3. 2012, ve věci odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, v němž byl za úřední osobu oprávněnou ke všem úkonům správního orgánu určen Mgr. J. D., vedoucí oddělení dopravně správních agend, a ke všem úkonům správního orgánu s výjimkou podepisování rozhodnutí ve věci Bc. A. F., referent pro dopravní přestupky. Jak to plyne z posledně citovaného ustanovení, informování účastníka řízení o tom, kdo je oprávněnou osobou v dané věci, není automatickou povinností správního orgánu, nýbrž se děje na jeho žádost. Ze spisu je ale zjevné, že stěžovatel správnímu orgánu žádost uvedeného obsahu neadresoval. Naříkaný postup žalovaného tak nepředstavuje vadu řízení a neposouzení této námítky krajským soudem proto nemohlo mít vliv na výrok rozsudku.

Protože rozsudek krajského soudu nebyl shledán nepřezkoumatelným, lze přistoupit k vypořádání dalších stěžovatelem uplatněných námitek.

Zásadní námitkou uplatněnou jak v žalobě, tak i v kasační stížnosti, je námitka porušení procesních práv stěžovatele v důsledku vydání rozhodnutí v jiný den, než bylo nařízeno ústní jednání, a zejména nevyrozumění stěžovatele o této skutečnosti.

pokračování

Jak již bylo uvedeno, správní orgán provedl dne 23. 1. 2012 ústní jednání v nepřítomnosti stěžovatele, neboť neakceptoval jeho omluvu; rozhodnutí ve věci vydal ale nikoliv při jednání, nýbrž až dne 25. 1. 2012.

Podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích „o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.“

Z tohoto ustanovení vyplývá několik zásadních podmínek pro projednání věci v nepřítomnosti osoby obviněné ze spáchání přestupku. Obviněný musí být především řádně předvolán a poučen o tom, v jakých případech lze jednat v jeho nepřítomnosti. Další podmínkou je, že se obviněný odmítne dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Ze spisu bylo zjištěno, že první podmínka byla v projednávané věci splněna. Předvolání bylo stěžovateli řádně doručeno, obsahovalo přesné údaje o termínu a místě konání jednání a řádně poučení o tom, za jakých okolností může být věc projednána v jeho nepřítomnosti. Stěžovatel se k jednání nedostavil; s předstihem se omluvil, přičemž uvedl také důvody, které jej k tomu vedly. Správní orgán prvního stupně nicméně důvody uvedené stěžovatelem po jejich posouzení neshledal důvodnými a ve věci jednal v nepřítomnosti stěžovatele.

Přestupkové řízení v zásadě musí probíhat formou ústního jednání. Možnost projednání v nepřítomnosti obviněného je výjimkou z tohoto pravidla, využitelnou v případě, kdy sám obviněný nepovažuje přítomnost při projednání z hlediska ochrany svých práv za nezbytnou, a to správnímu orgánu sdělí, případně když se nedaří jeho přítomnost zajistit; sem patří i opakované či nedůvodné omluvy, jejichž cílem je zmaření projednání přestupku v zákonné lhůtě. V daném případě stěžovatel zaslal správnímu orgánu včas podání obsahující jeho omluvu. Zda se jedná o omluvu náležitou ve smyslu § 74 odst. 1 přestupkového zákona, je věcí posouzení správního orgánu. Toto posouzení spočívá v úvaze o věrohodnosti důvodů omluvy a o významu tvrzené překážky ve vztahu k významu jednání o přestupku. Jistě lze správnímu orgánu přisvědčit, že důvodem omluvy z projednání přestupku není odročené soudní jednání. Stejně tak by bylo možno posoudit i důvody spočívající v přípravě maturitního plesu či odlet do ciziny nekolidující s termínem jednání. Stěžovatel také zjevně nemínil tyto důvody prezentovat jako samostatně znemožňující účast při ústním jednání, ale jako součást důvodů zaneprázdněnosti v daném období, která mu brání cestovat do Ostravy. Navíc další skutečností, kterou omlouval svou neúčast, bylo jednání u stavebního úřadu v Mělníku, které se mělo jednat v den, na který byl předvolán k projednání přestupku. S ohledem na vzdálenost místa bydliště i sídla stavebního úřadu od sídla správního orgánu projednávajícího přestupek je zcela zřejmé, že tato jednání nemohla vedle sebe obstát. Jiná otázka je, zda tento důvod omluvy byl řádně doložen tak, aby byl věrohodný, případně zda bylo možné nedostatky omluvy před jednáním odstranit. V daném případě bylo mezi doručením omluvy a ústním jednáním několik dnů; tedy při rychlé reakci správního orgánu i účastníka řízení mohly být pochybnosti včas odstraněny. Posuzoval-li správní

orgán důvody omluvy až při ústním jednání, pak nepochybně už nebylo třeba odstraňovat pochybnosti o nich; bylo ovšem na místě zvážit možnost nařízení nového ústního jednání. Zde měl správní orgán zvažovat pravděpodobnost důvodů nedostatečně doložené omluvy ve vztahu k celkovému postoji obviněného z přestupku, ve vztahu k jeho výslovně prezentovanému zájmu na osobní účasti při projednání, a ve vztahu k běhu prekluzivní lhůty – jednání se konalo po dvou měsících od spáchání přestupku.

Dále se kasační soud zabýval námitkou, zda v nyní projednávané věci představuje vydání rozhodnutí nikoliv při provedeném ústním jednání, nýbrž až dva dny poté vadu řízení, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Krajský soud tuto námitku posoudil v intencích konstantně zastávaného názoru, že správní řád ani zákon o přestupcích neupravuje povinnost správního orgánu vydat rozhodnutí v den ústního jednání, a dospěl k závěru, že takovýto postup nezakládá nezákonnost rozhodnutí či vadu řízení. Na podporu svého názoru odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2007, č. j. 6 As 29/2006 - 44. S krajským soudem lze souhlasit, nicméně pouze zčásti.

Obecně platí, že není povinností správního orgánu rozhodnout o přestupku v rámci, resp. bezprostředně po skončení, tohoto jednání. Je na něm, aby posoudil všechny podklady a poznatky na tomto jednání získané a vydal rozhodnutí ve chvíli, kdy považuje zjištění stavu věci za dostatečné. Je zde limitován pouze (pořádkovou) lhůtou zakotvenou v § 71 správního řádu. Tuto skutečnost potvrzuje rovněž § 72 správního řádu, podle kterého je možné oznámit rozhodnutí jak ústním vyhlášením (typicky na ústním jednání), tak také (což je častější) zasláním stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí do vlastních rukou. (v podrobnostech viz např. Jemelka, L., Vetešník, P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 398 - 405).

Stěžovatel však v postupu správního orgánu spatřuje hrubé porušení procesních pravidel rovněž proto, že v důsledku omluvené neúčasti při jednání a téměř okamžitého následného vydání rozhodnutí, neměl možnost se k věci vyjádřit, byť tuto námitku spojuje s § 33 odst. 2 správního řádu (poznámka NSS: zjevně se jedná o předchozí správní řád č. 71/1967 Sb., z něhož vychází stěžovatelem užitá judikatura).

Toto právo je upraveno v § 73 odst. 2 zákona o přestupcích, podle něhož *„obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky“*. S tím je spojena povinnost správního orgánu podle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podle něhož platí, že *„nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.“* Použití správního řádu, jakožto obecného předpisu o správním řízení, v řízení o přestupcích vyplývá z ustanovení § 51 zákona o přestupcích.

Podle § 73 odst. 2 zákona o přestupcích tedy mají účastníci řízení právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ve věci k podkladům rozhodnutí a správní orgán je podle § 36 odst. 3 správního řádu povinen jim to umožnit. Jedná se o právo obecně vyplývající z Listiny základních práv a svobod, konkrétně z čl. 38 odst. 2, dle kterého má každý právo,

pokračování

aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Zákon nerozvádí, jakým způsobem bude naplněna povinnost správního orgánu umožnit účastníkům řízení vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ve věci k podkladům rozhodnutí. Lze však souhlasit s názorem, že pasivní role správního orgánu, tj. že účastníkům řízení nebude bráněno v uplatňování tohoto práva, nebude dostačující (viz Vedral, J. Správní řád. Komentář. Praha: BOVA POLYGON, 2006, s. 266). Správní orgán je povinen účastníky řízení vyzvat, a to dle okolností vhodnou formou, aby se k podkladům rozhodnutí vyjádřili.

Je zřejmé, že v nyní posuzované věci jde tedy o posouzení zachování ústavních práv na soudní ochranu a zajištění řádného projednání věci. K dané problematice se vztahuje početná judikatura Nejvyššího správního soudu a zejména Ústavního soudu, obsahující ovšem také zdůvodnění, kdy toto právo není účastníkem vykonáno, aniž by bylo ze strany správního orgánu a soudu porušeno. Viz například nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005, sp. zn. II. ÚS 329/04: *„Je porušením principu právního státu, který je zakotven v čl. 1 Ústavy ČR, a práva na soudní ochranu a na soudní přezkum, vyplývajícího z čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny, pokud správní orgán nedá účastníku řízení možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a ke způsobu jejich zjištění ve smyslu § 33 odst. 2 správního řádu...“* Obdobně také nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 9. 1999, sp. zn. II. ÚS 231/96: *„Pokud stěžovatelce bylo upřeno jedno ze stěžejních práv účastníka správního řízení zakotvené v § 33 odst. 2 správního řádu, když jí nebyla dána možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí před jeho vydáním a vyjádřit se k nim a ke způsobu jejich zjištění, a pokud tento nedostatek nebyl autoritativně sbledán v rámci přezkumného řízení o opravném prostředku, které probíhalo před krajským soudem, pak má Ústavní soud za to, že krajský soud nedostál své úloze, jak ji formuluje čl. 90 Ústavy České republiky a čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.“* Orgány veřejné moci jsou zkrátka povinné *„postupovat ústavně konformním způsobem, což (...) znamená umožnit stěžovateli, aby jeho věc byla projednávána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům.“* Samozřejmě, jedná se o právo účastníka, nikoli jeho povinnost. Naopak povinností správního orgánu je účastníkovi výkon takového práva umožnit, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2004, č. j. 3 Afs 1/2004 - 57: *„Možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům i ke způsobu jejich zjištění a možnost navrhnout doplnění dokazování je právem účastníka řízení a nikoliv jeho povinností (§ 33 odst. 2 správního řádu). Pokud účastník řízení tohoto práva navzdory řádné výzvě správního orgánu nevyužije, není správní orgán povinen taková vyjádření od účastníka požadovat a není tedy vadou řízení, jestliže za této situace takové vyjádření chybí.“*

V této souvislosti je vhodné zmínit také stěžovatelem akcentovaný rozsudek zdejšího soudu ze dne 4. 10. 2007, č. j. 4 As 4/2007 - 46. Z tohoto rozhodnutí plyne, že *„možnost projednat věc v nepřítomnosti obviněného z přestupku, vázanou na jeho řádné předvolání a současně nedostavení se bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu, je třeba spojovat výlučně vždy jen s konkrétním nařízeným jednáním (podtrženo NSS), k němuž se váže daná nepřítomnost.“* Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku dospěl k závěru, že bylo-li rozhodnutí vydáno v nepřítomnosti obviněného, v den, na nějž se nevztahovala (nedůvodná) omluva z ústního jednání, došlo k porušení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a také § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve spojení s § 73 odst. 2 zákona o přestupcích. Přestože se uvedená judikatura týká zejména již neplatného zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, konkrétně jeho ust. § 33 odst. 2, lze ji vztáhnout i na

nyňí projednávanou věc, neboť uvedené ustanovení koresponduje s ust. § 36 odst. 3 správního řádu.

Z další judikatury, vztahující se zejména k ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, plyne, že pojmem „projednání věci“ je třeba rozumět nejen její projednání (např. za účasti případných svědků apod.), ale též rozhodnutí o ní“ (viz např. rozsudek ze dne 22. 2. 2006, č. j. 1 As 19/2005 - 71). Z uvedeného tak lze dovodit, že § 74 odst. 1 zákona o přestupcích umožňuje věc projednat a rozhodnout o ní v nepřítomnosti žalobce za splnění specifických podmínek – nedostavení se bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu; tento důvod nebo omluvu však s ohledem na shora uvedené nutno pojit pouze s tímto konkrétním „projednáním,“ a tedy i rozhodnutím ve věci, a nikoliv s datem jiným. Je-li rozhodnutí vydáno v den, na něž se omluva (důležitý důvod) nevztahuje, jedná se o vadu řízení, u níž nutno vážit, zda mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí, tudíž zda mohla (negativně) zasáhnout do práv účastníka řízení.

V rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 16. 10. 2007, č. j. 6 As 29/2006 - 44, na které poukazoval krajský soud, se jednalo o věc, v níž se tamější žalobce, obviněný ze spáchání přestupku, opakovaně omlouval z nařízeného ústního jednání, přičemž jeho omluvám bylo pokaždé vyhověno. Poté, co se omluvil z v pořadí třetího nařízeného ústního jednání, správní orgán vydal cca dva měsíce poté, bez provedení ústního jednání, rozhodnutí ve věci. Nejvyšší správní soud věc posoudil tak, že v této konkrétní situaci se nejednalo o vadu řízení, pro kterou bylo nutné předmětné rozhodnutí zrušit, ačkoli je jednání nezbytnou součástí řízení o přestupku (§ 74 odst. 1 zákona o přestupcích). K uvedenému závěru dospěl proto, že obviněný byl jediným účastníkem řízení (a nenavrhoval výslech dalších osob), opakovaně se omlouval z nařízených jednání, a s ohledem na jeho chování správní orgán neměl s kým vést jednání. Obviněný se navíc, kromě omluv z nařízených jednání, o obsah správního spisu či průběh řízení nijak nezajímal a k samotnému přestupku se vyjádřil pouze stručně v odůvodnění svého odvolání. Je tak zřejmé, že se v této věci jednalo o účelové vyhýbání se projednání přestupku. Sám účastník řízení se tak svým vlastním jednáním před vydáním rozhodnutí zbavil svého práva vyjadřovat se ke všem skutečnostem, které se mu kladly za vinu.

Nejvyšší správní soud tedy připustil, že se v předmětné věci o vadu řízení jednalo, dospěl však k závěru, že v konkrétním projednávaném případě tato vada neměla vliv na zákonnost rozhodnutí, neboť žádným způsobem nezasáhla do práv obviněného, který se, až na účelové vyhýbání se projednání přestupku, o věc samu nezajímal. Obviněný nebyl ve svých procesních právech nijak omezován, neboť naopak on sám zvolil určitý způsob jednání, jehož jediným zřetelným důvodem byla snaha o komplikaci průběhu řízení o přestupku před správním orgánem.

Na základě právě uvedeného nutno konstatovat, že v nyní projednávané věci se rovněž jednalo o procesní pochybení, bylo-li rozhodnutí vydáno v jiný den, než na který se vztahovala ne zcela doložená omluva z jednání. Pro posouzení toho, zda mohla mít tato vada vliv na zákonnost správního rozhodnutí, je však nutné zkoumat, zda bylo tímto postupem zasaženo do práv stěžovatele.

pokračování

Jak již bylo konstatováno, u stěžovatele se jednalo o první omluvu z prvního nařízeného jednání. Ačkoli byla tato omluva shledána nedůvodnou, nelze z ní dovozovat účelovost, nebo snahu vyhnout se projednání přestupku. Stěžovatel totiž, na rozdíl od obviněného ve věci, na kterou poukazoval krajský soud, nebyl pasivní, a nelze tedy konstatovat, že se o hájení svých práv nezajímal. Výtku správního orgánu, že omluva nebyla doručena bezodkladně, nelze přijmout, neboť v předvolání stěžovatele poučil, že ji lze uplatnit tak, aby byla správnímu orgánu doručena před zahájením jednání. Tato lhůta byla dodržena, jelikož omluva byla správnímu orgánu doručena čtyři dny před nařízeným ústním jednáním. Kromě samotné omluvy v tomto podání stěžovatel výslovně uvedl, že s projednáním přestupku v nepřítomnosti nesouhlasí proto, že správní orgán nedisponuje dostatkem podkladů pro správné posouzení věci, a avizoval, že zašle rovněž návrh na postoupení věci správnímu orgánu podle místa bydliště. To také učinil podáním doručeným správnímu orgánu dne 23. 1. 2012 (odeslaným 21. 1. 2012); v něm kromě toho požádal správní orgán o možnost nahlédnout do spisu před projednáním věci a navrhl výslech svědka – spolujezdce. V jednání stěžovatele tak lze spatřovat, na rozdíl od případů, kdy je obviněný z přestupku pasivní, uplatňuje šikanózní výkon práva a účelově se vyhýbá projednání přestupku, snahu o řádné projednání věci.

Vzhledem k uvedenému nutno uzavřít, že v nyní projednávané věci došlo postupem správního orgánu k zásahu do ústavně zaručeného práva stěžovatele vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, a tedy k vadě, která mohla mít vliv na zákonnost správního rozhodnutí. Rozhodl-li by správní orgán při nařízeném ústním jednání, bylo by lze jeho postup přijmout, neboť k tomuto jednání se vztahovala omluva stěžovatele, která nebyla správním orgánem shledána náležitou. Jelikož se ale předmětná omluva vztahovala pouze ke konkrétnímu *projednání* věci, vydání rozhodnutí v jiný den, bez toho, aby byla dána obviněnému možnost vyjádřit se k podkladům, přestože bylo z jeho procesní aktivity zřejmé, že o řádné projednání věci stojí, představuje porušení § 73 odst. 2 zákona o přestupcích i § 36 odst. 3 správního řádu. Na nyní projednávaný případ nelze aplikovat závěry judikatury zdejšího soudu ve věcech, v nichž se obviněný z přestupku o hájení svých práv nezajímal, neuplatňuje je, a tudíž do nich nemůže být ani zasaženo tím, že mu není dán (další) prostor k vyjádření (např. již citovaný rozsudek ze dne 22. 2. 2006, č. j. 1 As 19/2005 - 71, nebo rozsudek ze dne 18. 4. 2013, č. j. 4 As 91/2012 - 27).

S ohledem na procesní aktivitu stěžovatele bylo povinností správního orgánu dát mu, s odkazem na § 36 odst. 3 správního řádu, možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před jeho vydáním. Jelikož předmětné ustanovení nepojednává toliko o pasivním přístupu správního orgánu, bylo jeho povinností stěžovatele o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vhodným způsobem informovat. Závěr Nejvyššího správního soudu, že účastník řízení si nemůže sám učinit závěr, kdy je shromažďování podkladů ukončeno (viz rozsudek ze dne 14. 11. 2003, č. j. 7 A 112/2002 - 34), nutno vztáhnout rovněž na situaci, bylo-li sice provedeno ústní jednání v jeho nepřítomnosti, v tento den však nedošlo k vydání rozhodnutí a z postupu obviněného je zjevné, že se projednání věci účelově nevyhýbá. Poněvadž však správní orgán zůstal pasivní, zatížil své řízení těžkou procesní vadou. Žalovaný pochybil tím, že i přes uvedené rozpory se zákonem rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v odvolacím řízení potvrdil. V nyní projednávané věci se tak jedná o vadu, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Poněvadž tato vada byla namítána již v řízení před krajským soudem, měl již tento soud rozhodnutí žalovaného,

resp. rovněž rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Neučinil-li tak, je jeho rozhodnutí rovněž nezákonné a je nutné jej zrušit [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítal, že záměrné vypnutí světelné signalizace policisty, s odkazem na judikaturu zdejšího soudu, nebylo v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud názor stěžovatele nesdílí. Vypnutí světelné signalizace nelze považovat za iniciaci spáchání dopravního přestupku. Řidiči dopravních prostředků jsou povinni dodržovat nejvyšší povolenou rychlost bez ohledu na funkčnost světelné signalizace. I kdyby tedy bylo prokázáno, že světelná signalizace byla policisty vypnuta záměrně, nejedná se o zřetelný exces policistů, jak je popsán ve stěžovatelem citovaném rozsudku zdejšího soudu ze dne 3. 6. 2010, č. j. 2 As 41/2010 – 77, neboť tímto postupem páčání přestupků neiniciovali.

Pokud jde o námitku týkající se fotodokumentace dopravního značení, nutno uvést, že, přestože byl tento důkaz pořízen správním orgánem, a nikoliv policisty provádějícími měření, nebyl pořízen a proveden v rozporu se zákonem. Jak již uvedl krajský soud, nejednalo se o důkazní prostředek ohledání na místě nebo místní šetření, o jehož provádění měl být stěžovatel zpraven. Jednalo se o důkaz listinou – fotodokumentací. Tento důkaz byl dle protokolu o jednání řádně proveden při nařízeném ústním jednání dne 23. 1. 2012 v nepřítomnosti stěžovatele, a nebyl nijak zpochybněn. Nejednalo se navíc o důkaz klíčový, byl hodnocen spolu s ostatními důkazy a vyplynulo z něj toliko, že ul. Rudná, hned za křížením s ul. Závodní, je označena svislým dopravním značením (B 20a) – „nejvyšší dovolená rychlost“ s nejvyšší stanovenou rychlostí jízdy 50 km/h. Správní orgán s ohledem na všechny důkazy posoudil skutkový stav tak, že o něm neměl žádné pochybnosti.

Zákon o přestupcích blíže neupravuje postup při zjišťování skutkového stavu a nestanoví požadavky na míru jeho objasnění. Proto je nutno na základě § 51 zákona o přestupcích, který uvádí, že na řízení o přestupcích se subsidiárně použijí předpisy o správním řízení, vyjít při posuzování těchto otázek primárně z ustanovení správního řádu. Zde je v § 3 uvedeno, že správní orgán má postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, tedy s požadavky na zákonnost jeho postupu. Ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu pak správnímu orgánu ukládá povinnost i bez návrhu zjišťovat všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu v řízení z moci úřední správní orgán ukládá nějakou povinnost. Správní orgán přitom podklady pro rozhodnutí, zejména důkazy, hodnotí podle své úvahy, přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci (§ 50 odst. 4 správního řádu). Samotný postup správního orgánu při provádění dokazování pak upravuje § 51 a násl. správního řádu. To, že správní orgán pořídil důkaz, tj. fotodokumentaci dopravního značení, která pak byla řádně v průběhu ústního jednání provedena jako důkaz listinou, neznamená, že postupoval v rozporu se zákonem, nýbrž v souladu se shora popsányými zásadami ovládajícími řízení o přestupcích (inkviziční, materiální pravdy apod.). Námitka stěžovatele proto rovněž neobstojí.

pokračování

Konečně, pokud jde o nesouhlas stěžovatele s posouzením rozhodnutí námitce podjatosti, Nejvyšší správní soud sdílí závěr krajského soudu, že ačkoli se jednalo o procesní pochybení, to nemohlo mít samo o sobě vliv na zákonnost rozhodnutí.

O skutkových otázkách týkajících se této kasační námitky není mezi účastníky sporu. Postačí proto jen ve stručnosti konstatovat, že stěžovatel uplatnil dne 22. 2. 2012 námitku podjatosti vůči úřední osobě Mgr. R. J., úředníku odboru dopravně správních činností; vedoucí odboru dopravně správních činností Ing. Bc. D. M. o této námitce rozhodl usnesením ze dne 28. 2. 2012, č. j. SMO/071033/12/DSČ/Kuč, tak, že jmenovaný se nevylučuje z projednávání a rozhodování ve věci řízení o přestupku obviněného P. P., neboť nelze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Správní orgán prvního stupně nicméně již dne 25. 2. 2012 ve věci meritorně rozhodl. Stěžovatel podal odvolání vůči oběma uvedeným rozhodnutím. O odvolání ve věci námitky podjatosti bylo žalovaným rozhodnuto dne 11. 4. 2012 (pod č. j. MSK 45337/2012) tak, že odvolání bylo zamítnuto a napadené usnesení bylo potvrzeno; právní moci toto rozhodnutí nabylo dne 30. 4. 2012. O odvolání proti rozhodnutí o přestupku bylo rozhodnuto již dne 29. 3. 2012, právní moc 2. 4. 2012.

Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem v tom, že je-li ve správním řízení vznesena námitka podjatosti, nemá být rozhodováno v meritu věci do doby, dokud není rozhodnuto o této námitce; s tímto názorem se ostatně ztotožnil i krajský soud, který postup žalovaného, který rozhodl o odvolání ve věci samé dříve, než bylo rozhodnuto o odvolání ve věci námitky podjatosti, označil za procesně vadný, nicméně jej neposoudil jako vadu, která by sama o sobě založila nezákonnost rozhodnutí.

Spornou otázkou však je, zda samotná skutečnost, že rozhodnutí bylo vydáno potenciálně podjatou osobou, zakládá *per se* důvod pro jeho zrušení z důvodu nezákonnosti. Nejvyšší správní soud je (shodně s krajským soudem) toho názoru, že nikoliv. Podle § 89 odst. 2 správního řádu se v odvolacím řízení nepřihlíží k takovým vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost. O tom, že prvostupňové rozhodnutí o přestupku bylo v době svého vydání zatíženo procesní vadou, která mohla mít vliv na jeho zákonnost, není pochyb. Bylo tedy věcí odvolacího orgánu (žalovaného) posoudit, zda jde o vadu, na kterou dopadá shora citované ustanovení správního řádu. Za situace, kdy bylo o námitce podjatosti rozhodnuto usnesením ze dne 28. 2. 2012, mohl již odvolací orgán z tohoto usnesení vycházet a byl i oprávněn v řízení pokračovat, neboť toto usnesení bylo předběžně vykonatelné (§ 76 odst. 5 správního řádu), tj. minimálně do doby vyřízení případného odvolání proti němu se presumovalo, že se na vydání prvostupňového rozhodnutí nepodílela podjatá osoba. Takový postup je jistě možný (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2012, č. j. 1 As 55/2012 – 32), byť se odvolací orgán vystavuje riziku, že o odvolání proti usnesení ve věci námitky podjatosti může být rozhodnuto opačně; důsledky pro zákonnost meritorních rozhodnutí s tím spojené jsou mimo jakékoli pochyby. V nyní projednávané věci však, jak již bylo rekapitulováno, došlo k pravomocnému dořešení otázky podjatosti úřední osoby zhruba měsíc po ukončení přestupkového řízení. Poněvadž bylo i druhostupňovým rozhodnutím o námitce podjatosti rozhodnuto tak, že úřední osoba nebyla z projednávání věci pro podjatost vyloučena, nemohl chybný postup správního orgánu prvního stupně žádným způsobem

vyvolat nezákonnost jím vydaného meritorního rozhodnutí z důvodu, že o něm rozhodla podjatá úřední osoba, neboť ta, vzhledem k pravomocnému rozhodnutí o této otázce, podjatou nebyla (obdobně viz rozsudek ze dne 22. 4. 2013, č. j. 2 As 16/2012 – 39).

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadený rozsudek zrušil (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Protože již v řízení před krajským soudem byly důvody pro zrušení správních rozhodnutí vydaných v prvním i druhém stupni, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně zrušil i tato ve výroku označená rozhodnutí a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Zruší-li Nejvyšší správní soud i rozhodnutí správního orgánu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento správní orgán vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.). Tento právní názor spočívá zejména v tom, že nebylo-li rozhodnuto při jednání v nepřítomnosti stěžovatele, stěžovatel projevoval procesní aktivitu, a tudíž jeho podání nebyla zjevně účelová, měl být stěžovatel vyrozuměn o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a současně zrušil i rozhodnutí správních orgánů, je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, která předcházela zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3, věta druhá, s. ř. s.). Náklady řízení tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 - 98).

Výrok o náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem se opírá o ust. § 60 odst. 1, věta první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jež důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel měl ve věci plný úspěch, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný ve věci úspěch neměl, a proto je povinen zaplatit stěžovateli náhradu nákladů řízení.

Důvodně vynaložené náklady sestávají ze zaplacených soudních poplatků, z odměny za zastupování a z náhrad výdajů zástupkyně stěžovatele. Náklady za zaplacené soudní poplatky tvoří částku ve výši 8000 Kč [1 x 3000 Kč za žalobu podle položky č. 18 bod 2 písm. a) sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích, ve znění účinném do 31. 8. 2012 a 1 x 5000 Kč za kasační stížnost podle položky č. 19 tohoto zákona ve znění pozdějších předpisů].

Stěžovatel byl v řízení před krajským soudem zastoupen Mgr. Barbarou Wilczkovou, advokátkou se sídlem Stodolní 741/15, Ostrava, a to až ve fázi po zrušení prvního rozsudku krajského soudu. Plná moc je datována dnem 10. 7. 2014. Odměna za zastupování v tomto řízení v celkové výši 6800 Kč byla určena podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném od 1. 1. 2014, ve vztahu k úkonům učiněným před krajským soudem [převzetí a příprava zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu a účast na jednání v trvání 45 min podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu], za každý úkon náleží odměna ve výši 3100

pokračování

Kč, celkem tedy 6200 Kč. K odměně za zastupování je nutno připočíst též náhradu hotových výdajů zástupce stěžovatele (režijní paušál), která činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za každý z uvedených úkonů, celkem 600 Kč. Zástupkyně stěžovatele soudu nesdělila, že by byla plátkyní daně z přidané hodnoty. V řízeních vedených před Nejvyšším správním soudem stěžovatel nebyl zastoupen.

Procesně neúspěšnému žalovanému tak Nejvyšší správní soud uložil povinnost zaplatit úspěšnému stěžovateli na náhradě nákladů řízení částku ve výši 14 800 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. února 2015

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu